

Felsőbüki Nagy Pál (Nagy Pál Xav. Ferenc) liberális nemesi politikus, országgyűlési követ, az MTA igazgatótanácsának tagja 1777. október 7-ikén született Fertőszentmiklóson.

Édesapja Nagy Sándor, édesanyja Somogyi Erzsébet. A szülőháznál kezdte tanulmányait, később a soproni gimnáziumban, majd a pozsonyi Akadémián tanult. Később Pesten volt joghallgató, nagybátyja, Nagy József királyi személynök mellett hites jegyző volt, és itt szerzett ügyvédi oklevelet is.

Az 1797. és 1805. évi nemesi felkelésekben kapitányi és később őrnagyi rangot viselt. Ezután a megyei közélet és gyűlési szereplés nyilvános pályájára lépett és csakhamar kitűnt szónoki tehetségével és rettenthetetlen bátorságával. Először 1805-ben jelölték országgyűlési követnek, majd 1807-ben egyhangúlag meg is választották. Nemes tűzzel emelt szót már akkor is a nép terheinek enyhítése és állapota javítása mellett; merészen ostromozta a lefelé dölyfös, felfelé szolgálai, önző oligarchiát, az úrbéri visszaéléseket, a fosztogató adórendszert, a tisztviselők zsarnokságát és a megyei nepotizmust. A monarchia terhes és zilált pénzügyi viszonyai bírálásában is úgy kitűntette magát, hogy a következő országgyűlések is jónak látták e tárgyban az általa kijelölt úton járni. Beszédei többnyire rögtönzöttek voltak. Főként a magyar nyelv ügye és a jobbágyság terheinek enyhítése szolgáltak felszólalásainak témájaként.

A nemzetiséget az alkotmánynál is fontosabbnak tartotta. Az országgyűlés alatt erősebb kifakadásaiért Bécsbe is idézték: «ad audiendum verbum regium». Ezen országgyűlésen írta Idea című emlékiratát, mely a királyi proposíciók tárgyában a királyhoz intézendő felirat alakjában van tartva. Az országgyűlés befejezése után visszatért Sopron megyébe, ahol tovább is folytatta népszószólói szerepét. Hogy mennyire köztiszteletű és népszerű volt ekkor, tanúsítja Berzsenyi Dánielnek ez időtájban hozzá írt lelkes ódája. Kazinczy Ferencről (1811. február 5.), Széphalomról üdvözlő és hódoló hangú levelet és minden oldalról magasztaló magyar és latin költeményeket kapott; tisztelői pedig megfestették arcképét.

Az 1809. és 1813. évi nemesi felkelésekben szintén részt vett és eközben aranysarkantyús vitéz is lett. De a kormány utasítást adott Eszterházy herceg Sopron megyei főispánnak, hogy követte választását minden áron gátolja meg, és így az 1808. és 1812. évi országgyűléseken nem vehetett részt.

Felsőbüki Nagy Pál (1777-1857)

Írta: Adminisztrátor

2015. március 15. vasárnap - Módosítás: 2015. március 15. vasárnap

